ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายในชุมชนตำบลหล่อยูง

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหล่อยูง
อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหล่อยูง

คำจำกัดความ

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบัน หรือ ภูมิปัญญา คือ พื้นความรู้ของปวงชนในสังคมนั้นๆ และปวงชนในสังคมรับรู้ เชื่อถือ และเข้าใจร่วมกัน เรียกว่า ภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเทคนิคการตัดสินใจผลิตผลงานของบุคคล อันเกิดจากการสั่งสมองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ การสืบทอด พัฒนา ปรับปรุง และเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดี เพื่อใช้แก้ปัญญาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ เป็นต้น

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีผู้ความหมายดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 2) หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในการตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษา และนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ องค์ความรู้ความสามารถของชุมชนที่สั่งสมสืบทอดกันมานาน เป็นความจริงแท้ของชุมชนเป็นศักยภาพที่จะใช้แก้ปัญหา จัดการปรับตน เรียนรู้ และถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างผาสุก เป็นแก่นของชุมชนที่จรรโลง ความเป็นชาติให้อยู่รอดจากทุกข์ภัยพิบัติทั้งปวง

จารุวรรณ ธรรมวัติ (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ แบบแผน การดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคล และสังคมซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติต่อกันมา ภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรความรู้ก็ได้

หลักคิดและวิถีชีวิตของปราชญ์ เป็นสิ่งที่คนในยุคสมัยนี้ ควรได้เรียนรู้ และนำไปเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต ภูมิปัญญา วิธีการในการทำงาน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในระดับบุคคลและชุมชนได้เป็นอย่างดี การแก้ปัญหา ไม่ว่าเป็นปัญหาความยากจน หรือปัญหาอะไรก็ตาม ที่เรากำลังเผชิญอยู่ ต้องใช้ปัญญา มีความรู้ความเข้าใจกับสิ่งนั้น และมีวิธีการ ความสามารถในการบริหารจัดการ ข้อเสนอที่ผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิตของปราชญ์ชาวบ้าน เป็นขุมทรัพย์ทางปัญญา ที่ต้องนำมาใช้ในการพัฒนาสังคมไทย จึงจะสามารถฝ่าวิกฤตการณ์ทุกอย่าง ที่กำลังเผชิญอยู่ได้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นศิลป์ศาสตร์
ประหนึ่งปราชญ์นำทางกระจ่างใส
บอกปัญหาตรงทางบ้างเป็นนัย
วินิจฉัยนำใช้ได้ทันการณ์

" ประทีป วัฒนสิทธิ์ "

ปราชญ์ชาวบ้าน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหล่อยูง

นางจันดี ละงู

อายุ 51 ปี
สถานภาพครอบครัว สมรส
ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 ณ กศน. ตำบลหล่องยูง
ที่อยู่ปัจจุบัน 37/2 หมู่ที่ 9 ตำบลหล่องยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ 084-8409316

ภูมิปัญญาท้องถิ่น "ด้านโภชนาการ" (การทำปลาส้ม)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถด้านการทำปลาส้ม ซึ่งเป็นการแปรรูปอาหารจากปลาชนิดหนึ่ง โดยปลาที่นิยมนำมาทำ คือ ปลาลัง และปลากระบอก เนื่องจากเป็นปลาที่พบได้ทั่วไปในเขตพื้นที่

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำปลาส้ม จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหล่อยูง

นางสาวสุกัญญา แสงระวี

อายุ 42 ปี
สถานภาพครอบครัว หม้าย
ระดับการศึกษา ปวช.ทุ่งโพธิ์วิทยา
ที่อยู่ปัจจุบัน 53 หมู่ที่ 5 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ 094-5916696

ภูมิปัญญาท้องถิ่น "ด้านโภชนาการ" (การทำน้ำปั่น, ห่อหมก, หมูฮ่อง)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถด้านการน้ำปั่น, ทำหมก และหมูฮ่อง ที่ได้รับการสืบทอดมาจากคุณแม่ ปัจจุบันประกอบอาชีพการทำน้ำปั่นขาย

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำน้ำปั่น, ห่อหมก และหมูฮ่อง จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
“ด้านเกษตรกรรม”
(การปลูกผัก, การทำปุ๋ยดิน)

นายประยุทธ์ บำรุงกุล

อายุ 61 ปี
สถานภาพครอบครัว สมรส
ระดับการศึกษา ปวช. เกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพังงา
ที่อยู่ปัจจุบัน 6/1 หมู่ที่ 10 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ -

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

เป็นผู้นำอาสาสมัครชุมชน มีความรู้ความสามารถด้านการเกษตร เก่งเรื่องการปลูกพืชผัก และการทำปุ๋ยดิน เพื่อใช้ในการทำเกษตรของตัวเอง

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรกรรม จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
“ด้านอุตสาหกรรม หัตถกรรม”
(การจักสานด้วยมือ)

นางโสม ใจทน

อายุ 72 ปี
สถานภาพครอบครัว สมรส
ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางจัน
ที่อยู่ปัจจุบัน 16/3 หมู่ที่ 7 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ -

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถด้านการจักสารด้วยมือ ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยไม้ที่นำมาสานมาจากต้นคลุ้ม หรือต้นคล้าเป็นพืชหายากที่ขึ้นตามธรรมชาติตามป่าเขา มาสานเป็นตะกร้า หรือข้อง เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ในครอบครัว อีกทั้งยังมีการทำไม้กวาดอีกด้วย

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

-

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหล่อยูง

นางมัณฑนา เมืองวงษ์

อายุ 63 ปี
สถานภาพครอบครัว หย่าร้าง
ระดับการศึกษา ปริญญาตรี เอก ปฐมวัย
ที่อยู่ปัจจุบัน 32/3 หมู่ที่ 1 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ 083-5902323

ภูมิปัญญาท้องถิ่น "ด้านศิลปกรรม" (ศิลปะจากใบไม้)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถด้านศิลปะ โดยการนำใบไม้ ดอกไม้ที่หาได้ทั่วไปในท้องถิ่น มาสรรสร้างเป็นผลงานทางศิลปะที่มีความแปลกตา อีกทั้งยังสร้างความเพลิดเพลินต่อผู้ที่ได้ร่วมทำงานศิลปะนี้ด้วย

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

-

นายรักษา ชูชิด (ตาเอี้ยน)

อายุ 91 ปี
สถานภาพครอบครัว สมรส
ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประชาบาล ต.หล่อยูง
ที่อยู่ปัจจุบัน 47/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ -

ภูมิปัญญาท้องถิ่น "ด้านศาสนา และประเพณี" (พิธีตามความเชื่อต่างๆ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถด้านการทำพิธีกรรม พิธีโบราณต่างๆ ที่เป็นเกี่ยวกับความเชื่อของคนในชุมชน โดยได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่น การตั้งศาลพระภูมิ-เจ้าที่, หมอแต่งบ่าว-แต่งสาว, การแก้บ่นต่างๆ, พิธีขึ้นบ้านใหม่, พิธีลงเสาเอกบ้าน, พิธีความเชื่อเกี่ยวกับการพลิกแผ่นดิน เพื่อให้ทำมาค้าขึ้น เป็นต้น อีกทั้งคุณตายังเคยเป็นนายหนังเก่าที่มีความสามารถในการเล่นหนังตะลุง และสามารถขับร้องเพลงที่ท่านแต่งได้อย่างไพเราะ

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

ได้รับการยกย่องจากคนในชุมชนหมู่ที่ 1 ในเรื่องการทำพิธีกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหล่อยูง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
“ด้านอุตสาหกรรม หัตถกรรม”
(การพับดอกไม้จากใบเตย)

นางสาวรัตนา อัยรักษ์

อายุ 75 ปี
สถานภาพครอบครัว โสด
ระดับการศึกษา ประถมศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน 30/3 หมู่ที่ 1 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ 090-8708461

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถด้านการพับดอกไม้จากใบเตย ซึ่งเป็นพืชที่หาได้ตามท้องถิ่น คนในชุมชนรู้จักกันดี อยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติที่เกี่ยวพันสอดคล้องกันกับวิถีชีวิตชุมชน อีกทั้งยังสร้างความเพลิดเพลินต่อผู้ที่ได้ร่วมกิจกรรมนี้ด้วย

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

-

ภูมิปัญญาท้องถิ่น “ด้านเกษตรกรรม” (สมุนไพรพื้นบ้าน)

นางบุรณี ทองสกุล

อายุ 63 ปี
สถานภาพครอบครัว หม้าย
ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
ที่อยู่ปัจจุบัน 52 หมู่ที่ 10 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
เบอร์โทรศัพท์ 086-2819860

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ความสามารถ

มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรพื้นบ้าน สมุนไพรที่อยู่ใกล้ตัว สามารถปลูก และหาได้ภายในท้องถิ่น

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง

-

